

Vaiva Narušienė

**JÓZEF ALBIN
HERBACZEWSKI**

PISARZ POLSKO-LITEWSKI

Kraków

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
I. OKRES MARIAMPOLSKO-WARSZAWSKI (1876–1899)	
1 Suwalszczyzna (Suwałkija) na tle procesu odrodzenia narodowego Litwy	13
2 Życie Herbaczewskiego na Litwie	14
II OKRES KRAKOWSKI	
1 W kręgu Stanisława Przybyszewskiego	19
2 „Zielony Balonik”	24
3 Klub Słowiański	29
4 J A Herbaczewski i stowarzyszenie „Ruta”	38
5 <i>Gabija</i> (1907)	48
6 Zmierzch „Ruty”	59
7 Odrodzenie Litwy wobec idei polskiej (1905)	61
8 Wypowiedzi Herbaczewskiego na temat stosunków polsko-litewskich w latach 1907–1914	75
9 Praca na Uniwersytecie Jagiellońskim	81
10 Mistrz, okultysta i kabalista	84
11 Twórczość okresu krakowskiego	88
A Pisma litewskojęzyczne	88
1) Artykuły w „Vilniaus Žinios” (1906)	91

2) <i>Erškečių vainikas</i> (1908)	94
3) Miejsce wczesnych pism Herbaczewskiego w literaturze litewskiej	104
B Twórczość polskojęzyczna	111
1) Proza poetycka	111
2) Dramaturgia	116
<i>Potępienie</i> (1906)	116
<i>Ruiny</i> (1914)	127
<i>Hierofant Johannes</i>	135
Ogólna charakterystyka dramatów krakowskich	148
3) Kwestie kultury i literatury polskiej i litewskiej w pismach Herbaczewskiego	149
<i>I nie wódz nas na pokuszenie</i> (1911)	150
<i>Amen</i> (1914)	163
<i>Głos bólu</i> (1912)	171
Ogólna charakterystyka polskich pism krytycznych Herbaczewskiego	183
12 Działalność polityczna Herbaczewskiego w latach 1919–1922	184
A Pośrednictwo polityczne w kwietniu–maju 1919 i misja specjalna na Litwie w sierpniu–wrześniu 1919	184
B <i>Kur emi, lietuvi?</i> (1919)	191
C Artykuły Herbaczewskiego w prasie wileńskiej we wrześniu 1919 r	193
D Wypowiedzi Herbaczewskiego o stosunkach litewsko-polskich w latach 1920–1921	196
E <i>Litwa a Polska</i> (1921)	198
F <i>O Wilno i nie tylko o Wilno</i> (1922)	201

III. OKRES KOWIEŃSKI 1923–1933

1 Życie kulturalne i literackie w Kownie po odzyskaniu niepodległości	203
2 Przyjazd Herbaczewskiego do Kowna	205

3	Praca na uniwersytecie	208
4	Plany wydawnicze, odczyty publiczne, dyskusje i wieczory literackie	211
5	Herbaczewski – barwna postać kowieńskiej bohemy	223
6	Jubileusz Herbaczewskiego	225
7	Konflikt Herbaczewskiego z władzami uniwersytetu i wyjazd do Polski *	227
8	Twórczość Herbaczewskiego w okresie kowieńskim	232
	A Twórczość poetycka	233
	B Utwory prozatorskie w prasie litewskiej	236
	C Twórczość dramatyczna <i>Tyrų vienuolis</i>	242
9	Publicystyka kulturalno-literacka okresu kowieńskiego	248
	A Zagadnienie piękna i sztuki	249
	B Problemy kultury, literatury, teatru i krytyki	258
	C Styl publicystyki	265
	D Miejsce publicystyki kowieńskiej	266
10	<i>Dievo šypsenos</i> (1929)	268
	A Kwestie filozoficzne, estetyczne, kulturalne i religijne	270
	B Twórczość literacka	277
11	Ogólna charakterystyka twórczości okresu kowieńskiego	285
12	Działalność polityczna Herbaczewskiego w okresie kowieńskim	286
	A Publiczne wypowiedzi polityczne w r. 1923	286
	B Poglądy polityczne Herbaczewskiego w latach 1924–1926	288
	C Działalność polityczna Herbaczewskiego w latach 1927–1933	296
	1) Sytuacja polityczna Litwy w latach 1927–1933 i jej stosunki z Polską	296
	2) Pierwsza misja Herbaczewskiego w Polsce latem 1927	299
	3) Skandal na Uniwersytecie w listopadzie 1927 i rozczarowanie polityką litewską	305
	4) Druga misja w Polsce latem 1928	308

-
- 5) *List otwarty do pisarzy, artystów
i poetów Polski Niepodległej* (1928) 311
- 6) Faza antypolska w poglądach
Herbaczewskiego (1929–1933) 314

IV. OSTATNI OKRES ŻYCIA HERBACZEWSKIEGO (1933–1944)

- 1 Życie i działalność Herbaczewskiego w Warszawie 323
- 2 Twórczość literacka okresu warszawskiego 329
- 3 Publicystyka warszawska 332
- A Kwestie kultury i literatury litewskiej 332
- B Kwestie kultury polskiej i ogólne problemy kulturalne 336
- 4 Działalność polityczna Herbaczewskiego
w okresie warszawskim (1933–1938) 341
- A Stosunki polsko-litewskie w latach 1934–1938 341
- B Antylitewskie artykuły Herbaczewskiego (1933–1938) 344
- Wyniki 355
- Bibliografia 365
- Indeks nazwisk 407